



Dokument zasedanja

A9-0056/2023

9.3.2023

POROČILO

o institucionalnih odnosih med Evropsko unijo in Svetom Evrope
(2022/2137(INI))

Odbor za ustavne zadeve

Poročevalec: Loránt Vincze

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	18
INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	23
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	24

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o institucionalnih odnosih med Evropsko unijo in Svetom Evrope (2022/2137(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 6 Pogodbe o Evropski uniji (PEU)¹, členov 165(3), 167(3) in 220(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU)² in protokola o členu 6(2) Pogodbe o Evropski uniji o pristopu Unije k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: EKČP),
- ob upoštevanju mnenja št. 2/2013 Sodišča Evropske unije z dne 18. decembra 2014,
- ob upoštevanju memoranduma o soglasju med Svetom Evrope in Evropsko unijo z dne 11. maja 2007,
- ob upoštevanju akcijskega načrta s tretjega vrha voditeljev držav in vlad držav članic Sveta Evrope v Varšavi (CM(2005)80 final) z dne 17. maja 2005 in njegovega dodatka št. 1 z naslovom Smernice o odnosih med Svetom Evrope in Evropsko unijo,
- ob upoštevanju sporazuma z dne 28. novembra 2007 o krejitvi sodelovanja med Parlamentarno skupščino Sveta Evrope in Evropskim parlamentom,
- ob upoštevanju sporazuma med Evropsko skupnostjo in Svetom Evrope o sodelovanju med Agencijo Evropske unije za temeljne pravice in Svetom Evrope,
- ob upoštevanju izjave o nameri z dne 1. aprila 2014 o sodelovanju med Evropsko komisijo in Svetom Evrope na območju širitve EU ter v državah vzhodnega partnerstva in južnega Sredozemlja (sosedstvu EU),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 13. julija 2020 o prednostnih nalogah EU pri sodelovanju s Svetom Evrope v obdobju 2020–2022 in obdobju 2023–2024 z dne 13. julija 2020 in 30. januarja 2023,
- ob upoštevanju sklepa Odbora ministrov Sveta Evrope (CM/Del/Dec(2022)132/4) o sodelovanju med Svetom Evrope in Evropsko unijo, sprejetega na 132. zasedanju,
- ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija),
- ob upoštevanju Evropske socialne listine in njenih dodatnih protokolov ter revidirane Evropske socialne listine,
- ob upoštevanju Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih z dne 25. junija

¹ UL C 326, 26.10.2012, str. 13.

² UL C 326, 26.10.2012, str. 47.

- 1992 in Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin z dne 10. novembra 1994,
- ob upoštevanju resolucij Sveta Evrope o razširjenem delnem sporazumu o kulturnih poteh in o potrditvi njegove ustanovitve (CM/Res(2010)53 in CM/Res(2013)66),
 - ob upoštevanju deklaracije Sveta Evrope iz Santiaga de Compostela z dne 23. oktobra 1987 ob razglasitvi Jakobove poti (Camino de Santiago) kot prve evropske kulturne poti in 48 evropskih kulturnih poti Sveta Evrope,
 - ob upoštevanju resolucije, ki jo je 16. marca 2022 sprejel odbor ministrov Sveta Evrope CM/Res(2022)2, o prenehanju članstva Ruske federacije v Svetu Evrope,
 - ob upoštevanju resolucije št. 2430 (2022) Parlamentarne skupščine Sveta Evrope z dne 26. aprila 2022 z naslovom *Beyond the Lisbon Treaty: strengthening the strategic partnership between the Council of Europe and the European Union* (Po Lizbonski pogodbi: krepitev strateškega partnerstva med Svetom Evrope in Evropsko unijo),
 - ob upoštevanju poročila Jeana-Clauda Junckerja z dne 11. aprila 2006 z naslovom *Sole Ambition for the European Continent* (Skupen cilj za evropsko celino),
 - ob upoštevanju poročila posvetovalne skupine Sveta Evrope na visoki ravni iz oktobra 2022,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. maja 2010 o institucionalnih vidikih pristopa Evropske unije k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin³,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. oktobra 2016 s priporočili Komisiji o uvedbi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice⁴,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. oktobra 2020 o uvedbi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice⁵,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. junija 2021 o poročilu Komisije o stanju pravne države za leto 2020⁶,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. maja 2022 o poročilu Komisije o pravni državi za leto 2021⁷,
 - ob upoštevanju člena 225 Poslovnika,
 - ob upoštevanju člena 66 poslovnika Parlamentarne skupščine Sveta Evrope,
 - ob upoštevanju poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope z dne

³ UL C 161E, 15.3.2011, str. 72.

⁴ UL C 215, 19.6.2018, str. 162.

⁵ UL C 395, 29.9.2021, str. 2.

⁶ UL C 81, 18.2.2022, str. 27.

⁷ UL C 479, 16.12. 2022, str. 18.

9. maja 2022, zlasti točke 2 predloga št. 48 z naslovom Kultura in ustvarjalnost,
- ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ustavne zadeve (A9-0056/2023),
- A. ker sta Evropska unija in Svet Evrope naravna partnerja in zaveznika pri spodbujanju in spremljanju človekovih pravic, temeljnih svoboščin, demokracije in pravne države na evropski celini; ker sta predana doseganju večje enotnosti med evropskimi državami s spodbujanjem demokratične stabilnosti in varnosti;
- B. ker so nenehni notranji in zunanji izzivi, s katerimi se soočajo na pravih temelječa večstranska ureditev, demokracija in pravna država, ter ruska vojaška agresija proti Ukrajini, pa tudi njihov vpliv na človekove pravice v Evropi močni argumenti za nadaljnjo krepitev institucionalnega sodelovanja med Evropsko unijo in Svetom Evrope;
- C. ker je odbor ministrov Sveta Evrope 15. marca 2022 zaradi vojaške agresije Ruske federacije proti Ukrajini in po soglasno sprejetem mnenju parlamentarne skupščine sklenil, da Ruska federacija po 26 letih članstva ne bo več članica Sveta Evrope;
- D. ker izključitev Rusije pomeni veliko spremembo za Svet Evrope in prihodnost evropske celine; ker ta sprememba pomeni, da blok 27 držav članic EU zdaj tvori dve tretjini prebivalstva, ki ga predstavljajo države članice Sveta Evrope; ker bo to neizogibno vplivalo na odnose med Evropsko unijo in Svetom Evrope;
- E. ker smo leta 2022 praznovali 15. obletnico podpisa memoranduma o soglasju med Svetom Evrope in Evropsko unijo ter sporazuma o krepitvi sodelovanja med Parlamentarno skupščino Sveta Evrope in Evropskim parlamentom;
- F. ker je bilo že v smernicah o odnosih med Svetom Evrope in Evropsko unijo iz leta 2005⁸ poudarjeno, da imata EU in Svet Evrope sicer ločena in zelo različna pravna sistema, vendar bo mogoče skupni cilj Evrope brez novih ločnic najlažje doseči z ustrezno uporabo norm in standardov ter izkušenj in strokovnega znanja, ki jih je Svet Evrope razvijal več kot pol stoletja, ugotovljeno pa je tudi, da bi bilo treba nadaljevati in naprej razvijati pravno sodelovanje med organizacijami, pri čemer smernica št. 5 določa, da si EU prizadeva za prenos teh vidikov konvencij Sveta Evrope, ki so v njeni pristojnosti, v pravo Evropske unije;
- G. ker je v memorandumu o soglasju med organizacijama iz leta 2007 zapisano, da Evropska unija Svet Evrope obravnava kot vseevropski referenčni vir za človekove pravice in da bo Svet Evrope ostal referenčno merilo za človekove pravice, pravno državo in demokracijo v Evropi;
- H. ker veljavni okvir za sodelovanje med EU in Svetom Evrope ne upošteva začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe 1. decembra 2009 niti strateškega partnerstva o sodelovanju na področju pravne države, demokracije in človekovih pravic, ki sta ga

⁸ Smernice o odnosih med Svetom Evrope in Evropsko unijo, priložene akcijskemu načrtu vrha Sveta Evrope v Varšavi (CM(2005)80 final) z dne 17. maja 2005.

medtem utrdili obe organizaciji;

- I. ker člen 220(1) PDEU določa, da Unija v ustrezni obliki sodeluje s Svetom Evrope; ker člen 6(2) PEU določa, da Unija pristopi k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- J. ker je Parlamentarna skupščina Sveta Evrope v svoji resoluciji št. 2430 (2022) z naslovom *Beyond the Lisbon Treaty: strengthening the strategic partnership between the Council of Europe and the European Union* (Po Lizbonski pogodbi: krepitev strateškega partnerstva med Svetom Evrope in Evropsko unijo) pozvala k ponovnemu zagonu za okrepitev strateškega partnerstva me Svetom Evrope in Evropsko unijo;
- K. ker je odbor ministrov Sveta Evrope v svojem sklepu CM/Del/Dec(2022)132/4 o sodelovanju med Svetom Evrope in Evropsko unijo prav tako pozval k nadaljnji okrepitvi sodelovanja z Evropsko unijo glede na številne izzive, s katerimi se trenutno sooča Evropa;
- L. ker je generalna sekretarka Sveta Evrope junija 2022 ustanovila posvetovalno skupino na visoki ravni, da bi izdala priporočila o vlogi Sveta Evrope pri odzivanju na nove izzive, s katerimi se soočata Evropa in svet; ker je posvetovalna skupina oktobra 2022 izdala priporočila, v katerih se je med drugim zavzela za tesnejši politični dialog med Svetom Evrope in Evropsko unijo ter razmislek o posodobitvi in okrepitvi memoranduma o soglasju iz leta 2007;
- M. ker se je odbor ministrov Sveta Evrope 7. novembra 2022 odločil, da bo 16. in 17. maja 2023 v Reykjaviku na Islandiji organiziral četrti vrh voditeljev držav in vlad držav članic Sveta Evrope, na katerem bodo sodelovali predstavniki EU; ker bo vprašanje sodelovanja med EU in Svetom Evrope najverjetneje uvrščeno na dnevni red vrha, ki bo potekal v pomembnem trenutku in bo priložnost za poglobitev odnosov med organizacijama;
- N. ker EU ostaja največja donatorka na področju dejavnosti tehničnega sodelovanja Sveta Evrope, ki zajemajo regijo širitve EU, države vzhodnega partnerstva, države članice EU, južno Sredozemlje in Srednjo Azijo ter tematska področja; ker je leta 2021 celotni znesek za sodelovanje v skupnem programu EU in Sveta Evrope dosegel 207,4 milijona EUR; ker so v letu 2021 skupni programi sodelovanja v sektorju pravne države predstavljali 54,7 % skupnega proračuna;
- O. ker se finančni obseg skupnih programov, ki se izvajajo v državah članicah EU, v zadnjih letih stalno povečuje zaradi okvirov strukturiranega skupnega sodelovanja in tehnične podpore, vzpostavljenih po letu 2019 v programu EU za podporo strukturnim reformam in instrumentu za tehnično podporo;
- P. ker je Razvojna banka Sveta Evrope najstarejša evropska večstranska razvojna banka z mandatom izključno na socialnih področjih; ker ta banka poleg sodelovanja z drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami in več specializiranimi agencijami Združenih narodov redno sodeluje z EU tudi pri skupnih pobudah, kot so naložbeni okvir za Zahodni Balkan, Sklad za spodbujanje naložb v sosedstvo ter partnerstvo za spodbujanje energetske učinkovitosti in varstva okolja v vzhodni Evropi;

- Q. ker so se pogajanja o pristopu EU k EKČP, ki so bila prekinjena zaradi mnenja Sodišča Evropske unije z dne 18. decembra 2014 o nezdržljivosti osnutka sporazuma o pristopu EU s temeljnima pogodbama o EU, ponovno začela septembra 2020 in so v sklepni fazi;
- R. ker se EU pri spremljanju in spodbujanju spoštovanja načela pravne države v sedanjih in prihodnjih državah članicah v veliki meri že zanaša na Svet Evrope; ker viri informacij, ki jih Komisija uporablja pri določanju meril za merjenje spoštovanja pravne države in delovanja pravosodnih sistemov v državah članicah, vključujejo seznam meril za pravno državo Evropske komisije za demokracijo skozi pravo (Beneška komisija), poročila, ki jih EU naroča pri agencijah Sveta Evrope, kot so letna študija o delovanju pravosodnih sistemov, ki jo EU naroča pri Evropski komisiji za učinkovitost pravosodja v okviru pregleda stanja pravosodja v EU, in redna poročila o temah, povezanih s pravno državo, ki jih pripravljajo agencije Sveta Evrope, zlasti o neodvisnosti sodstva in boju proti korupciji;
- S. ker je Parlament večkrat pozval k uvedbi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice, ki bi zajemal vse vidike člena 2 PEU; ker bi bila uvedba tovrstnega mehanizma priložnost za formalizirano, strukturirano in celovito sodelovanje med EU in Svetom Evrope pri obrambi teh vrednot z namenskim sporazumom o partnerstvu;
- T. ker je Svet Evrope pri dejavnostih medvladnega sodelovanja in pomoči na področju človekovih pravic pridobil bogate izkušnje in strokovno znanje, saj je vzpostavil več mehanizmov za spremljanje in nadzor človekovih pravic ter različne odbore za spremljanje spoštovanja človekovih pravic, kot so Evropski odbor za socialne pravice, Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti, strokovni odbor Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih, svetovalni odbor Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin in komisar Sveta Evrope za človekove pravice; ker EU zaradi dejstva, da ni pristopila k pomembnim konvencijam Sveta Evrope o človekovih pravicah, ne more biti zastopana v njihovih nadzornih organih;
- U. ker ukrepi Beneške komisije temeljijo na treh glavnih načelih evropske ustavne dediščine: demokracija, človekove pravice in pravna država; ker je bila Beneška komisija ustanovljena leta 1990, da bi nudila nujno pomoč državam srednje in vzhodne Evrope pri sprejemanju novih ustav po padcu berlinskega zidu; ker je imela zelo pomembno vlogo pri demokratizaciji srednje- in vzhodnoevropskih držav, ki so se želele pridružiti EU; ker imajo mnenja komisije veliko avtoriteto in se v večini primerov upoštevajo; ker EU močno spodbuja države, ki se želijo pridružiti EU, in sedanje države članice, naj upoštevajo njena mnenja;
- V. ker je s sporazumom med Evropsko skupnostjo in Svetom Evrope o sodelovanju med Agencijo Evropske unije za temeljne pravice in Svetom Evrope iz leta 2008 vzpostavljen splošni okvir sodelovanja, katerega namen je razvoj skupnih projektov na področjih skupnega interesa, sodelovanje v dialogu z deležniki, da bi izboljšali spoštovanje temeljnih pravic v Evropi, usklajevanje komunikacijskih dejavnosti za boljšo ozaveščenost o temeljnih pravicah, medsebojno obveščanje o rezultatih dejavnosti vsake organizacije ter izmenjava podatkov in medsebojno posvetovanje na

operativni ravni;

- W. ker letna poročila o sodelovanju med Agencijo Evropske unije za temeljne pravice in Svetom Evrope kažejo, kako obsežno in globoko je njuno sodelovanje, ki sega od posvetovanja o posebnih projektih in dejavnostih, redne izmenjave podatkov in informacij, sodelovanja na predstavitev Parlamentarne skupščine Sveta Evrope in srečanjih ob začetku projektov, skupnih projektih in dejavnostih, statusa opazovalke omenjene agencije v več nadzornih in medvladnih odborih Sveta Evrope in sodelovanja v ustreznih strukturah civilne družbe do vzajemnega sklicevanja na delo in publikacije;
- X. ker vzpostavitev informacijskega sistema Evropske unije za temeljne pravice od leta 2022 na enem spletnem mestu združuje informacije Sveta Evrope, Združenih narodov in EU o človekovih pravicah, vključno s podatki, analizami in ugotovitvami, pridobljenimi v skladu z Okvirno konvencijo za varstvo narodnih manjšin;
- Y. ker bi moralo biti ključno področje sodelovanja s Svetom Evrope boj proti diskriminaciji in izboljšanje pravic ranljivih oseb, kot so ženske, invalidi, Romi, osebe LGBTI+ in starejši, ki jih države članice še vedno ne spoštujejo v celoti;
- Z. ker je Evropska unija 12. junija 2017 podpisala Istanbulsko konvencijo, ki je začela veljati 1. avgusta 2014, vendar še ni ratificirana; ker so to konvencijo podpisale vse države članice Evropske unije, ratificiralo pa jo je le 21 od njih; ker morajo države članice kljub pristopu EU k tej konvenciji to ratificirati in bi morala ta dva postopka potekati vzporedno,
- AA. ker sta Evropska socialna listina in revidirana Evropska socialna listina prelomna instrumenta za varstvo in uveljavljanje temeljnih sindikalnih, delavskih in socialnih pravic ter za izboljšanje delovnih in življenjskih razmer evropskih državljanov; ker je 22 držav članic EU ratificiralo prvotno listino, 22 pa jih je ratificiralo tudi revidirano listino;
- AB. ker je Svet Evrope edina vseevropska medvladna organizacija, ki daje na voljo pravne instrumente in mehanizme za zaščito manjšin po vsej Evropi; ker je Okvirna konvencija Sveta Evrope za varstvo narodnih manjšin najbolj celovit pravno zavezujoč večstranski instrument za zaščito pravic pripadnikov narodnih manjšin doslej; ker ima postopek spremljanja na podlagi Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin dober sloves; ker je priznanje, da je treba zaščititi manjšine s tem namenskim instrumentom, posledica nasilnih konfliktov v Evropi v devetdesetih letih prejšnjega stoletja; ker so bila zaradi istih skrbi leta 1993 sprejeta kopenhavska merila o spoštovanju pravic manjšin v širitveni politiki EU; ker manjšine v Uniji potrebujejo pravni okvir, ki bo zagotavljal njihove pravice in spremljanje teh pravic;
- AC. ker je Evropska listina o regionalnih ali manjšinskih jezikih edina evropska konvencija za varstvo in spodbujanje zgodovinskih regionalnih in manjšinskih jezikov v Evropi; ker je glavni cilj tega instrumenta ohranitev manjšinskih in regionalnih jezikov kot bistvenega dela evropske kulturne dediščine;
- AD. ker je Evropska unija podpisala in ratificirala Konvencijo o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njenih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija); ker Svet Evrope, ki gosti njen stalni odbor, oblikuje ustrezen pravni okvir

za boj proti kaznivih dejanj zoper okolje; ker je odbor ministrov Sveta Evrope državam članicam priporočil, naj razmislijo o priznanju pravice do čistega, zdravega in trajnostnega okolja kot človekove pravice; ker se lahko s svetovnimi okoljskimi in podnebnimi izzivi, s katerimi se trenutno soočamo, bolje spoprimemo s skupnimi ukrepi in usklajevanjem med EU in Svetom Evrope;

- AE. ker je Svet Evrope pozval Evropsko unijo, naj se čim prej pridruži razširjenemu delnemu sporazumu o kulturnih poteh;
- AF. ker vpliv Sveta Evrope sega daleč čez meje evropske celine, saj je veliko njegovih konvencij odprtih za podpis na svetovni ravni, več njegovih mehanizmov pa je razširjenih po vsem svetu.
- AG. ker je bil z izjavo o nameri za sodelovanje med Svetom Evrope in Evropsko komisijo v regiji širitve EU ter državah vzhodnega partnerstva in južnega Sredozemlja iz leta 2014 vzpostavljen strateški okvir za pomoč pri spodbujanju človekovih pravic, demokracije in pravne države v regijah širitve in sosedstva EU v skladu z zavezujočimi mednarodnimi konvencijami, organov za spremljanje in programov pomoči Sveta Evrope; ker so skupni programi in okviri partnerskega sodelovanja, ki se izvajajo v tem okviru, bistveni element širitvene in sosedske politike Unije;
- AH. ker je v predlogu št. 48 sklepov Konference o prihodnosti Evrope poudarjeno, da je treba manjšinske in regionalne jezike dodatno zaščititi ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope o manjšinskih jezikih in Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin;
- AI. ker instituciji pri medsebojnih parlamentarnih odnosih potenciala sporazuma o krepitvi sodelovanja med Parlamentarno skupščino Sveta Evrope in Parlamentom še ne izkoriščata v celoti in ker bi bilo mogoče te odnose še poglobiti;

Nadaljnja krepitev institucionalnih odnosov

1. priznava, da so se institucionalni odnosi med EU in Svetom Evrope, ki sta oba ugledni mednarodni organizaciji, sčasoma pomembno preoblikovali in prešli v strateško partnerstvo;
2. meni, da je treba dodatno poglobiti institucionalno sodelovanje med EU in Svetom Evrope ter dati nov zagon dvostranskemu sodelovanju pri spodbujanju in obrambi demokracije, pravne države in temeljnih svoboščin in človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin;
3. ugotavlja, da se sodelovanje med mednarodnima organizacijama z leti povečuje, vendar še vedno obstajajo možnosti za več sodelovanja, saj si EU v skladu s smernicami o odnosih med Svetom Evrope in Evropsko unijo iz leta 2005 prizadeva prenesti tiste vidike konvencij Sveta Evrope in drugih instrumentov v pravo Evropske unije, pri katerih ima Unija ustrezne pristojnosti;
4. poudarja, da se je s postopnim preoblikovanjem Evropske unije v politično unijo povečalo število področij, na katerih se dejavnosti obeh organizacij prekrivajo in dopolnjujejo; meni, da je treba zato preprečiti podvajanje dela ali različne standarde, do česar prihaja zaradi pogostega prekrivanja pristojnosti; meni, da je treba v zvezi s tem

vzpostaviti ustrezne posvetovalne kanale med Evropsko unijo in Svetom Evrope, ki bi omogočili usklajevanje normativnega dela v začetni fazi, zlasti na področjih veljavnega ali prihodnjega memoranduma o soglasju;

5. poudarja, da bi institucionalne izmenjave na vseh ravneh koristile obema organizacijama, prispevale k uravnoteženemu institucionalnemu odnosu med organizacijama in povečale prepoznavnost Sveta Evrope;

Pristop EU k EKČP in druge oblike sodelovanja na področju temeljnih pravic

6. želi spomniti, da je z Lizbonsko pogodbo uvedena pravna obveznost EU, da pristopi k EKČP, kot je določeno v členu 6(2) PEU, določeni pa so tudi pogoji za sporazum o tem pristopu v skladu s protokolom o členu 6(2) PEU. je seznanjen z mnenjem Sodišča Evropske unije št. 2/13 o osnutku sporazuma o pristopu EU k EKČP z dne 18. decembra 2014;
7. pozdravlja obnovljeno zavezanost Komisije in Sveta pristopu EU k EKČP ter da so se leta 2002 nadaljevala pogajanja; ponovno potrjuje, da je trdno zavezan pristopu EU k EKČP⁹ in ga podpira; poziva pogajalske strani, naj storita vse potrebno in si po najboljših močeh prizadevata za rešitev odprtih vprašanj in obravnavata vse pomisleke Sodišča iz mnenja št. 2/2013 z dne 18. decembra 2014, da bi se pogajanja uspešno zaključila, po možnosti pred četrtem vrhom Sveta Evrope, ki bo 16. in 17. maja 2023 na Islandiji; meni, da so ta odprta vprašanja zapletena, a niso nepremostljiva;
8. poudarja, da je pristop prednostni cilj obeh organizacij; poudarja, da bi pristop EU k EKČP prinesel številne koristi, vključno z okrepljeno skladnostjo med pravom EU in sistemom konvencij Sveta Evrope, uskladitvijo zakonodaje o človekovih pravicah in sodne prakse med EU in Svetom Evrope; želi tudi poudariti, da bi bila s pristopom EU zajeta v pristojnost Evropskega sodišča za človekove pravice, kar bi dodatno izboljšalo zaščito državljanov EU pred ukrepi institucij in organov Unije, saj bi posameznikom omogočilo, da neposredno pri Evropskem sodišču za človekove pravice vložijo tožbe zoper EU; poudarja, da bi s pristopom EU k EKČP vzpostavili nepogrešljiv zunanji mehanizem, s katerim bi zagotovili, da EU in njene institucije spoštujejo človekove pravice in načelo pravne države;
9. poudarja, da bo zaradi pristopa vloga EU v sistemu konvencij postala vidnejša, ker bo vključevala sorazmeren prispevek k proračunu Sveta Evrope, imenovanje kandidatov za sodnike Evropskega sodišča za človekove pravice, sodelovanje delegacije Evropskega parlamenta na sejah Parlamentarne skupščine Sveta Evrope za izvolitev sodnikov Evropskega sodišča za človekove pravice ter zastopanje v odboru ministrov pri nadzoru nad izvrševanjem sodb Evropskega sodišča za človekove pravice;
10. pozdravlja dragocene prispevke, ki sta jih k obrambi in spodbujanju pravne države in temeljnih pravic v EU prispevala Evropska konvencija o človekovih pravicah in sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice; poziva k tesnemu in izboljššanemu pravosodnemu sodelovanju med Evropskim sodiščem za človekove pravice in Sodiščem Evropske unije ter k nadaljnji harmonizaciji med sistemom konvencij in pravom EU; je

⁹ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 19. maja 2010 o institucionalnih vidikih pristopa Evropske unije k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (UL C 161E, 31.5.2011, str. 72).

zaskrbljen zaradi stopnje neizvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, ker negativno vpliva na pravno državo in šibi zunanje delovanje Unije na področju človekovih pravic, zlasti v članicah Sveta Evrope, ki niso države članice EU; poziva vse države članice, naj zagotovijo skladnost z EKČP in vso sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice; poziva Komisijo, naj podrobneje spremlja, kako države članice EU spoštujejo sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice, in v zvezi s tem uporabi ustrezna orodja, kot sta mehanizem pravne države in po potrebi uredba o pogojevanju s pravno državo; se zavezuje, da bo še naprej ocenjeval, kako zagotoviti večjo skladnost držav članic s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice v sedanjem in prihodnjem političnem in pravnem okviru EU, vključno z možnostjo spremembe temeljnih pogojev;

11. opozarja, da je poročilo za leto 2022 o sodelovanju med Agencijo Evropske unije za temeljne pravice in Svetom Evrope pokazalo, da je obetavno sodelovanje med agencijo in Svetom Evrope relevantno za uresničevanje skupnih ciljev in strateških prednostnih nalog, povezanih s spodbujanjem in varstvom človekovih pravic, vključno s potrebo po preprečevanju podvajanja in zagotavljanju dopolnjevanja med delom agencije in Sveta Evrope;
12. meni, da bi bilo koristno, da Svet Evrope in Agencija Evropske unije za temeljne pravice še razširita svoje odnose, na primer z razširitvijo konvencij Sveta Evrope, ki jih zajema informacijski sistem Evropske unije za temeljne pravice, in pozivom agenciji, naj prispeva k delu Beneške komisije;
13. poziva Komisijo, naj tesno sodeluje s Svetom Evrope na področju umetne inteligence in novih digitalnih tehnologij, med drugim glede njihove ustrezne uporabe v organih kazenskega pregona ter njihovega vpliva na človekove pravice, pravno državo in demokracijo;
14. poziva Komisijo, naj izboljša sodelovanje in dopolnjevanje na vseh področjih, povezanih s človekovimi pravicami, na katerih je Svet Evrope razvil pomembne dejavnosti, kot so boj proti diskriminaciji, boj proti trgovini z ljudmi, migracije, pravosodje in enakost;

Pristop EU k drugim konvencijam Sveta Evrope in sodelovanje v organih Sveta Evrope in z njim povezanih agencijah

15. zagovarja najširšo možno uskladitev EU s sistemom konvencij Sveta Evrope z dokončanjem njenega pristopa k drugim pogodbam Sveta Evrope, ki jih je že podpisala, kot je Istanbulska konvencija, in prizadevanjem za pristop k drugim pogodbam, ki jih še ni podpisala, kot so Evropska konvencija o preprečevanju mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, Konvencija Sveta Evrope o zaščiti otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo, Kazenskopravna konvencija o korupciji in Civilnopravna konvencija o korupciji; poziva Komisijo in države članice, naj dosežejo napredek pri pristopu Evropske unije k revidirani Evropski socialni listini in predlagajo jasno časovnico, da bi dosegli ta cilj; je prepričan, da bo pristop EU k tem konvencijam povečal njeno učinkovitost na področjih, ki jih pokrivajo, spodbudil sinergije in olajšal sodelovanje med obema organizacijama;
16. pozdravlja dejstvo, da velika večina konvencij, dogovorjenih v okviru Sveta Evrope,

omogoča EU, da pristopi k njim, in poudarja, da je imela EU ključno vlogo pri pogajanjih o teh konvencijah;

17. pozdravlja dejstvo, da je EU 13. junija 2017 podpisala Istanbulske konvencije; poudarja, da bo s pristopom EU zagotovljen skladen evropski pravni okvir za notranje in zunanje politike EU za preprečevanje nasilja nad ženskami in dekleti, nasilja v družini in drugih vrst nasilja zaradi spola in boj proti njim, za zaščito in podpiranje žrtev; poudarja, da bi pristop EU omogočil boljše spremljanje, razlago in izvajanje zakonodaje, programov in skladov EU, ki so pomembni za Istanbulske konvencije, pa tudi boljše zbiranje primerljivih in razčlenjenih podatkov na ravni EU; poziva Svet, naj pospeši razprave in postopke, da bi EU omogočil hitro ratifikacijo Istanbulske konvencije, za kar je potrebna le kvalificirana večina v Svetu; poziva Komisijo in Svet, naj zagotovita, da bo Parlament po pristopu EU k Istanbulski konvenciji v celoti vključen v postopek spremljanja te konvencije; odločno spodbuja preostalih šest držav članic, ki še niso ratificirale Istanbulske konvencije, naj to nemudoma storijo;
18. poudarja, da bi pristop k nekaterim pogodbam Sveta Evrope omogočil, da EU aktivno sodeluje v organih Sveta Evrope, olajšal usklajevanje med EU in Svetom Evrope ter v nekaterih primerih omogočil, da so v dejavnosti organov Sveta Evrope vključeni organi in agencije EU; meni, da bi lahko to dodatno izboljšalo partnerstva in sinergije med zadevnimi organizacijami, hkrati pa preprečilo, da bi se njihova področja delovanja prekrivala; ponovno poziva Evropsko unijo, naj postane polnopravna članica Skupine držav proti korupciji, v kateri ima od leta 2019 status opazovalke; poziva Komisijo, naj čim prej oceni možnost popolne vključitve EU v Komisijo Sveta Evrope za učinkovitost pravosodja, Evropsko komisijo za boj proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI), Odbor strokovnjakov za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma, Skupino strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter Odbor za preprečevanje mučenja in Parlament obvešča o napredku te ocene;
19. poudarja, da je tesno sodelovanje s Svetom Evrope v boju proti spolnemu izkoriščanju in spolni zlorabi otrok še posebej pomembno; poudarja pomen Lanzarotske konvencije kot prve mednarodne pogodbe, v kateri je obravnavana spolna zloraba otrok, ki se dogaja doma ali v družini, in h kateri lahko pristopi katera koli država na svetu, to pa prinaša bolj učinkovit boj proti temu kriminalu na mednarodni ravni; meni, da bi morala EU čim prej dokončati postopek pristopa k tej konvenciji;
20. ponovno poudarja, kako pomembno je sodelovanje v kazenskih zadevah, kot je boj proti trgovini z ljudmi in terorizmu;
21. meni, da je treba dodatno okrepiti sodelovanje na področju človekovih pravic v zvezi z varstvom okolja in bojem proti okoljski kriminaliteti;

Pregled okvira za pravno sodelovanje

22. meni, da bi bilo treba pregledati obstoječi okvir za sodelovanje med EU in Svetom Evrope, da bi ocenili spremembe, ki jih je prinesla Lizbonska pogodba, in razvoj odnosov med organizacijama; v zvezi s tem predlaga, naj se ponovno preuči memorandum o soglasju iz leta 2007 ter analizira, katera področja sodelovanja so bila uspešna, katera pa bi morali okrepiti in razširiti, da bi ga nadgradili v glavni pravni instrument za celovito usklajevanje sodelovanja med EU in Svetom Evrope; poleg tega

predlaga, naj se memorandum dopolni s sporazumi za ukrepanje glede posebnih vprašanj;

23. pozdravlja razmislek Odbora ministrov in Parlamentarne skupščine Sveta Evrope o nadaljnji krepitvi dogovarjanja, usklajevanja, političnega dialoga in tehničnega sodelovanja z Evropsko unijo s poudarkom na vprašanjih, povezanih z demokracijo, varnostjo in pravno državo;
24. pričakuje, da bodo na podlagi tega procesa in dela posvetovalne skupine Sveta Evrope na visoki ravni na četrtem vrhu voditeljev držav in vlad držav članic Sveta Evrope, ki bo 16. in 17. maja v Reykjaviku na Islandiji, predstavljeni tudi jasni sklepi o prihodnjem sodelovanju in odnosih med Svetom Evrope in EU;
25. podpira organizacijo četrtega vrha voditeljev držav in vlad Sveta Evrope in poziva sekretariat Sveta Evrope, naj povabi predstavnike Evropske unije, da se ga udeležijo kot opazovalci; poziva Evropski svet, naj Svet Evrope vključi v pripravo vrhov Evropske politične skupnosti;

Partnerstvo za mehanizem za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice

26. ponavlja svoje stališče¹⁰, da je treba uvesti mehanizem za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice, ki bo zajemal vse vrednote iz člena 2 PEU; poudarja, da bi se morali pri tem opreti na izkušnje in strokovno znanje Sveta Evrope; opozarja, da je Parlament v resolucijah o poročilih Komisije o stanju pravne države za leti 2020 in 2021 z dne 24. junija 2021 in 19. maja 2022 izrazil, da je treba v ta mehanizem tesno vključiti tudi Svet Evrope in njegove ustrezne organe, tudi prek bolj strukturiranega partnerstva;
27. glede na to meni, da bi morala EU in Svet Evrope skleniti poseben sporazum o mehanizmu za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice, ki bi zajemal vse vrednote iz člena 2 PEU;
28. poudarja, da bi se morala EU opreti na obsežno strokovno znanje in priznane postopke organov Sveta Evrope na področju človekovih pravic, temeljnih svoboščin, pravic pripadnikov manjšin, boja proti korupciji in izboljšanja sodnih postopkov; poudarja, da bi, glede na razširjeno sodelovanje na področju pravne države in obsežno zanašanje EU na merila Sveta Evrope, moralo biti obstoječe sodelovanje bolj formalizirano in strukturirano, kar bi zagotovilo boljše sodelovanje in večjo prepoznavnost dejavnosti Sveta Evrope;
29. priznava pomembno delo in strokovno znanje Beneške komisije pri izboljšanju delovanja demokratičnih institucij in spoštovanja temeljnih pravic, delovanju pravosodnih sistemov ter izvedbi volitev in referendumov; spodbuja nadaljnje sodelovanje med EU in Beneško komisijo, tudi v okviru procesa širitve;
30. poudarja, da se med postopkom ocenjevanja napredka držav kandidatk za pristop na podlagi kopenhavskih meril Komisija pri sistematičnem spremljanju v državah

¹⁰ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. oktobra 2016 s priporočili Komisiji o uvedbi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice (UL C 215, 19.6.2018, str. 162) in resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. oktobra 2020 o uvedbi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice (UL C 395, 29.9.2021, str. 2).

kandidatkah v veliki meri opira na standarde, ki jih je oblikoval Svet Evrope, vključno s strokovnim znanjem in mnenji, ki jih je objavila Beneška komisija;

31. opozarja, da je po mnenju EU izvajanje Okvirne konvencije o varstvu narodnih manjšin v državah kandidatkah pomemben element pristopnih meril za zaščito manjšin, in priznava pomembno vlogo, ki jo je imela v procesu evropskega povezovanja; poudarja, da bi morala ta konvencija ostati pomembna referenca za demokratično življenje Unije; je trdno prepričan, da bi morala Evropska unija zaradi doslednosti, ohranjanja in spodbujanja demokratičnih standardov ter zavezanosti zaščiti manjšin kot splošnemu načelu prava na ravni EU standarde iz te konvencije vključiti v spremljanje pravne države in temeljnih pravic v EU; poudarja, da bi okrepljeno sodelovanje na področju pravic manjšin verjetno privedlo do večje skladnosti s standardi in priporočili Sveta Evrope, omogočilo pa bi tudi boljše ciljno usmerjeno financiranje, tudi v okviru širitve ali pokonfliktne obnove;
32. zato ponovno poziva, naj Evropska unija pristopi k Okvirni konvenciji za varstvo narodnih manjšin in Evropski listini o regionalnih ali manjšinskih jezikih¹¹, ter poziva k tesnejšim pravnim povezavam med EU in Svetom Evrope na področju pravic manjšin, tudi glede na proces širitve za Zahodni Balkan, Turčijo, Ukrajino, Moldavijo in Gruzijo;
33. poziva k strateškemu in dobro usklajenemu sodelovanju med EU in Svetom Evrope, da bi odpravili razširjeno in hudo izključenost, diskriminacijo in revščino, s katerimi se soočajo Romi v Evropi, ter k večji sinergiji med dejavnostmi, ki se izvajajo v okviru strateškega akcijskega načrta Sveta Evrope za vključevanje Romov in potujočih skupin (2020–2025) in strateškega okvira EU za Rome za obdobje 2020–2030;
34. poziva, naj se okrepi institucionalno sodelovanje med EU in Svetom Evrope na področju enakosti spolov in pravic žensk ter boj proti diskriminaciji oseb LGBTI+ in nasilju na podlagi spola;
35. ugotavlja, da bi morala EU in Svet Evrope še naprej sodelovati pri podpori dela novinarjev, zaščiti medijske svobode ter boju proti sovražnemu govoru in manipulativnemu širjenju dezinformacij ter tujemu in domačemu vmešavanju v volilne procese; meni, da bi morala EU graditi na dobrem delu platforme za zaščito novinarstva in varnost novinarjev ter tesno sodelovati z usmerjevalnim odborom za medije in informacijsko družbo; poudarja, kako pomembno je v Evropi spodbujati okolje, ki je ugodno za svobodo izražanja, tako na spletu kot drugje, v skladu s priporočilom Sveta Evrope z dne 7. marca 2018 o pluralnosti medijev in preglednosti lastništva medijev;
36. meni, da je treba izboljšati institucionalno sodelovanje med EU in Svetom Evrope pri nadaljnjem spodbujanju lokalne in regionalne demokracije ter regionalnega in čezmejnega sodelovanja;

Sodelovanje na področju izobraževanja, kulture in jezikovne raznolikosti

37. poudarja, da člena 165(3) in 167(3) PDEU EU izrecno dajeta pooblastilo za vzpostavitev vseh ustreznih oblik sodelovanja s Svetom Evrope na področju

¹¹ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. novembra 2018 o minimalnih standardih za manjšine v EU (UL C 363, 28.10.2020, str. 13).

izobraževanja, športa in kulture; želi spomniti na izjemno delo institucij Sveta Evrope, ki bi morale služiti kot podlaga za projekte EU na tem področju;

38. poudarja, kako pomembno je izobraževanje, da bi se utrdila kultura spoštovanja človekovih pravic, demokracije in pravne države v naših družbah; pozdravlja pomembno delo Sveta Evrope, ki je opravljeno prek njegovega referenčnega okvira kompetenc za demokratično kulturo; poziva EU, naj poglobi sodelovanje s Svetom Evrope na tem področju; poziva k skupnemu referenčnemu okviru za vzpostavitev državljske vzgoje s poudarkom na demokraciji, pravni državi in človekovih pravicah;
39. pozdravlja uspeh skupnega evropskega referenčnega okvira za jezike, ki je postal ključno orodje za ocenjevanje znanja jezikov;
40. opozarja, da je poleg kulturne in verske raznolikosti spoštovanje jezikovne raznolikosti temeljna vrednota EU, kot je določeno v členu 22 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in členu 3 PEU; opozarja tudi, da je naloga EU podpirati države članice pri poučevanju in razširjanju njihovih jezikov (člen 165(2) PDEU) ter da mora spoštovati, varovati in krepiti kulturno in jezikovno raznolikost (člen 167(1) PDEU); poudarja, da bi lahko bili organi Sveta Evrope pri tem izjemno koristni;
41. poudarja pomen sodelovanja, zlasti pri spodbujanju in varovanju regionalnih in manjšinskih jezikov ter kultur, in poudarja, da Unija tega cilja ne more uspešno uresničevati brez ustreznega usklajevanja z organi Sveta Evrope; poudarja, da se v Evropi najpomembnejše spremljanje na tem področju izvaja v okviru Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih, ki je ključni vseevropski pravni referenčni okvir in ki spodbuja uporabo manjšinskih jezikov v zasebnem in javnem življenju ter njihovo poučevanje na različnih ravneh, tudi od okolice, da se zagotovi njihovo prenašanje;
42. poudarja, da bi morala Komisija to spremljanje upoštevati pri določanju ciljev, finančnih smernic in prednostnih nalog; poudarja tudi, da bi se bilo treba v ta namen redno posvetovati z ustreznimi službami Komisije in Sveta Evrope; meni, da bi tesnejše sodelovanje med Komisijo in odborom strokovnjakov Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih omogočilo boljše horizontalno opredelitev področij, ki so problematična v vsej Uniji in vplivajo na več držav, ter iskanje možnih rešitev s podporo EU;
43. znova poziva¹² Komisijo in Svet, naj tesneje sodelujeta s Svetom Evrope, da bi spodbudili temeljne vrednote kulturne raznolikosti, medkulturnega dialoga in trajnostnega teritorialnega razvoja manj znanih destinacij, obenem pa ohranili, zaščitili in obnovili kulturno in naravno dediščino teh krajev; poziva Komisijo, naj razmisli o tem, da bi se EU pridružila razširjenemu delnemu sporazumu Sveta Evrope o kulturnih poteh; poziva Komisijo in države članice, naj si še naprej prizadevajo, da bi opredelile in kartirale, tudi v digitalni obliki, Jakobove poti („Caminos de Santiago“) in druge evropske kulturne poti Sveta Evrope ter označile poti do Santiaga de Compostela, ki vodijo čez evropsko celino, s simboli, ki jih je predlagal Svet Evrope;

¹² Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. decembra 2022 o izvajanju nove evropske agende za kulturo in strategije EU za mednarodne kulturne povezave (Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0444).

Zunanje delovanje

44. poudarja, kako pomembno je povečati skladnost in dopolnjevanje zunanjih ukrepov EU na področju človekovih pravic s tesnejšim usklajevanjem med EU, Svetom Evrope in Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE);
45. pozdravlja, da je bila v akcijski načrt EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024 vključena vzpostavitev partnerstva s Svetom Evrope, da bi se zagotovili splošno spoštovanje obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih instrumentov za preprečevanje in obravnavanje nasilja nad ženskami in dekleti, ter spodbujanje pristopa h Konvenciji Sveta Evrope o varstvu podatkov;
46. poziva EU in Evropsko investicijsko banko, naj okrepi formalno sodelovanje z Razvojno banko Sveta Evrope pri nujenju takojšnje in dolgoročne pomoči razseljenim osebam in beguncem ter pri podpiranju izvajanja nacionalnih strategij vključevanja Romov;
47. spodbuja sodelovanje med EU in Svetom Evrope pri vprašanjih, povezanih z odgovornostjo za vojne, pravico in obnovo po neupravičeni, neizzvani in nezakoniti ruski vojni agresiji proti Ukrajini;

Širitev EU

48. poudarja, da je Svet Evrope pomemben partner v procesu širitve EU, saj sodeluje z EU pri podpori državam kandidatkam in potencialnim kandidatkam pri izvajanju reform in jim pomaga pri izpolnjevanju meril za pristop k EU glede stabilnosti institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, človekove pravice ter spoštovanje in zaščito manjšin, ter pri spremljanju napredka na teh področjih; meni, da bi bilo treba sodelovanje med EU in Svetom Evrope na področju širitve še okrepiti, da bi bilo bolj formalno, strukturirano in sistematično;
49. poudarja pomen Beneške komisije pri pomoči pri reformi pravosodja, upravljanja in volilnih procesov v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah; poudarja, da bi morala EU zagotoviti, da države kandidatke za pristop upoštevajo vsa njena priporočila na poti k članstvu;

Parlamentarno sodelovanje

50. priznava pomen Parlamentarne skupščine Sveta Evrope kot svoje partnerice, saj je navdihnila številne konvencije Sveta Evrope, ki so postavile pravne temelje za varstvo človekovih pravic v Evropi in zunaj nje (vključno z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah), in ima še naprej pomembno vlogo pri spoštovanju demokracije in temeljnih pravic, saj nadzira druge organizacije in podpira države članice pri spoštovanju standardov na področju človekovih pravic;
51. v zvezi s tem pozdravlja učinkovito sodelovanje parlamentarnih skupščin OVSE in Sveta Evrope z Evropskim parlamentom v misijah za opazovanje volitev;
52. priznava temeljno delo skupščine, ki si zasluži pozornost javnosti in spoštovanje Evropske unije;

53. pozdravlja poziv Parlamentarne skupščine Sveta Evrope¹³ k:
- a) organizaciji rednih srečanj med zadevnimi predsedniki, generalnimi sekretarji in predsedniki odborov ter med odborom predsednikov Parlamentarne skupščine Sveta Evrope in konferenco predsednikov Evropskega parlamenta;
 - b) organizaciji skupnih sej in skupnih dogodkov na ravni odborov in/ali delegacij Evropskega parlamenta za odnose z državami, ki niso članice EU;
 - c) vzajemnemu povabilu poročevalcev, naj medsebojno prispevajo k delu drug drugega;
 - d) krepitvi dialoga in usklajevanja s Parlamentarno skupščino Sveta Evrope na področjih, ki so postala pomembni izzivi za evropske družbe;
54. ugotavlja, da bi lahko glede na vse večji pomen parlamentarne demokracije, ki izhaja iz Lizbonske pogodbe, parlamentarno sodelovanje med EU in Svetom Evrope še poglobili, in na podlagi členov 223 in 225 svojega poslovnika predlaga ustanovitev medparlamentarne delegacije za okrepljeno sodelovanje, da bi izboljšali pripravo zakonodaje na skupnih področjih dejavnosti, povečali ozaveščenost, omogočili izmenjavo o dejavnostih in delovanju drug drugega ter prispevali k bolj sistematičnemu širjenju informacij ter bolj strukturiranemu in rednemu dialogu;
55. poziva Komisijo, naj začne revizijo memoranduma o soglasju iz leta 2007, da bi upoštevala nove pristojnosti, ki jih je EU pridobila z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, ter formalizirala strateško partnerstvo za sodelovanje, ki sta ga instituciji utrdili, zlasti na področju pravne države, demokracije in temeljnih pravic, vključno s pravicami manjšin; izraža svoje stališče, da bi bilo treba ta strateški dokument začeti uporabljati in ga dopolniti s sprejetjem dodatnih sporazumov za skupno ukrepanje različnih organov EU in Sveta Evrope v zvezi s konkretnimi vprašanji;
- o
- o o
56. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Agenciji Evropske unije za temeljne pravice in Svetu Evrope.

¹³ Resolucija Parlamentarne skupščine Sveta Evrope št. 2430 (2022) z naslovom *Beyond the Lisbon Treaty: strengthening the strategic partnership between the Council of Europe and the European Union* (Po Lizbonski pogodbi: krepitev strateškega partnerstva med Svetom Evrope in Evropsko unijo).

OBRAZLOŽITEV

V letu 2022 je Evropska unija (EU) praznovala 15. obletnico podpisa Lizbonske pogodbe, s katero je bila uvedena pravna obveznost EU, da pristopi k Evropski konvenciji o človekovih pravicah (EKČP). Prav tako je obeležila tudi 15. obletnico podpisa memoranduma o soglasju med EU in Svetom Evrope. Obe obletnici sta dobra priložnost za razmislek o stanju medsebojnih odnosov med institucijama, da bi opredelili nadaljnje priložnosti za tesnejše sodelovanje.

Evropski parlament želi s to resolucijo oceniti institucionalne odnose med EU in Svetom Evrope, ki se razvijajo že več kot 65 let in ki so se od podpisa memoranduma o soglasju iz leta 2007 in začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe leta 2009 znatno okrepili.

Pravni okvir za sodelovanje med Evropsko unijo in Svetom Evrope

Pravna podlaga za sodelovanje med EU in Svetom Evrope je Lizbonska pogodba. Člen 220(1) PDEU določa, da mora Unija v ustrezni obliki sodelovati s Svetom Evrope. Poleg tega je namen členov 165(1) in 167(3) PDEU spodbujanje tega sodelovanja na področjih izobraževanja, športa in kulture. Lizbonska pogodba v členu 6(2) PEU Uniji nalaga pravno obveznost, da pristopi k EKČP, in določa pogoje za sporazum o tem pristopu v skladu s protokolom o členu 6(2) PEU. Poleg tega je Lizbonska pogodba s členom 6(3) PEU priznala temeljne pravice, kakor jih zagotavlja EKČP, kot splošna načela prava Unije.

Sodelovanje med EU in Svetom Evrope vsebinsko urejajo določbe konvencij Sveta Evrope, h katerim je EU pristopila. EU je doslej ratificirala 13 konvencij in podpisala še štiri od 22 konvencij Sveta Evrope, ki so ji bile na voljo. Najpomembnejša je Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Pogajanja o pristopu EU k tej konvenciji še potekajo.

Na operativni ravni partnerstvo med EU in Svetom Evrope temelji predvsem na memorandumu o soglasju z dne 11. maja 2007, ki določa splošne usmeritve okrepljenega sodelovanja med institucijama na prednostnih področjih in temelji na treh stebrih političnega dialoga, pravnega sodelovanja ter skupnih projektov in programov sodelovanja.

Memorandum o soglasju dopolnjuje več posebnih dvostranskih sporazumov, ki vključujejo sporazum med Evropsko skupnostjo in Svetom Evrope o sodelovanju med Agencijo Evropske unije za temeljne pravice in Svetom Evrope iz leta 2018 in izjavo o nameri med Svetom Evrope in Evropsko komisijo iz leta 2014 o določitvi temeljev za sodelovanje v regijah v širitvenem procesu EU in sosedstvu.

Na parlamentarni ravni so odnosi med Evropskim parlamentom in Parlamentarno skupščino Sveta Evrope določeni v členu 225 Poslovnika Evropskega parlamenta in členu 66 poslovnika Parlamentarne skupščine Sveta Evrope, na podlagi katerih je bil 28. novembra 2007 sklenjen sporazum o krepitvi sodelovanja med Parlamentarno skupščino Sveta Evrope in Evropskim parlamentom. Ta sporazum določa več splošnih ciljev sodelovanja in predlaga ukrepe, da bi jih dosegli.

Prednostne naloge sodelovanja posebej opredeljujejo tudi upravljavski organi EU in Sveta Evrope. Ta resolucija Evropskega parlamenta ter resolucija Parlamentarne skupščine Sveta

Evrope št. 2430 (2022) z naslovom *Beyond the Lisbon Treaty: strengthening the strategic partnership between the Council of Europe and the European Union* (Po Lizbonski pogodbi: krepitev strateškega partnerstva med Svetom Evrope in Evropsko unijo) sta primera dokumentov, kjer so opredeljene te prednostne naloge, podobno kot sklepi Sveta o prednostnih nalogah EU za sodelovanje s Svetom Evrope, ki se od leta 2012 sprejemajo vsaki dve leti.

Stanje institucionalnih odnosov med EU in Svetom Evrope

Odnosi med EU in Svetom Evrope temeljijo na skupnih vrednotah človekovega dostojanstva, enakosti in spoštovanja človekovih pravic. Svet Evrope, njegov sistem konvencij in Evropsko sodišče za človekove pravice so še naprej glavni instrumenti EU za zaščito človekovih pravic v Evropi. EU in Svet Evrope sta sodelovala skozi celotno zgodovino obeh organizacij, področja, na katerih se njuni interesi prekrivajo, ter njuna interakcija pa so se znatno povečali, saj se je Unija iz gospodarskega in trgovinskega organa postopoma preoblikovala v politično, na vrednotah temelječo unijo. Čeprav so se bolj formalne vezi med organizacijama začele vzpostavljati, odkar si od leta 1989 obe prizadevata za širjenje demokracije v državah srednje in vzhodne Evrope, je njuno sodelovanje dobilo trdno formalno podlago šele s podpisom memoranduma o soglasju iz leta 2007.

Njuno institucionalno sodelovanje temelji na treh stebrih, določenih v memorandumu o soglasju:

1. politični dialog (posvetovanje na visoki ravni za usklajevanje stališč in politik med vodjema upravljavskih organov obeh organizacij ter poslanci Evropskega parlamenta in člani Parlamentarne skupščine Sveta Evrope);
2. pravno sodelovanje (med nadzornimi in svetovalnimi organi EU in Sveta Evrope, ki se v zadnjih letih osredotoča predvsem na strokovno znanje Beneške komisije in Skupine držav proti korupciji) ter
3. projekti sodelovanja (skupni programi za spodbujanje spoštovanja človekovih pravic, demokracije in pravne države, ki jih financira EU in izvaja Svet Evrope).

EU je največja donatorka za izvajanje programov Sveta Evrope na področju demokracije, človekovih pravic in pravne države. Leta 2021 je skupni znesek za sodelovanje v skupnem programu EU in Sveta Evrope znašal 207,4 milijona EUR, pri čemer so letni prejemki za te programe predstavljali 57 % letnih prejemkov iz vseh zunajproračunskih sredstev.

Najpomembnejši vidiki institucionalnih odnosov med EU in Svetom Evrope z vidika Parlamenta so:

- Demokratični dialog

Sodelovanje med EU in Svetom Evrope pri obrambi in spodbujanju skupnih vrednot na področju človekovih pravic, demokracije in pravne države v Evropi se je v zadnjih nekaj letih okrepilo. Poteka predvsem tako, da organi Sveta Evrope institucijam EU nudijo strokovno znanje in instrumente za spremljanje in ocenjevanje spoštovanja načela pravne države v EU. Nov zagon demokratičnemu dialogu med EU in Svetom Evrope bi lahko dali poročila Komisije o pravni državi za leto 2020 in naslednja leta ter resolucija Evropskega parlamenta

iz leta 2020 o uvedbi mehanizma EU za demokracijo, temeljne pravice in pravno državo.

- Pristop EU k Evropski konvenciji o človekovih pravicah

Pristop EU k EKČP ni le zelen cilj, ampak tudi pravna obveznost, ki izhaja iz temeljnih pogodb, ter je prednostna naloga obeh organizacij. Od sprejetja resolucije z dne 19. maja 2010 o institucionalnih vidikih pristopa Evropske unije k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin je Evropski parlament večkrat poudaril, da je treba proces pospešiti. Potem ko so zaradi negativnega mnenja št. 2/2013 Sodišča Evropske unije z dne 18. decembra 2014 pristopna pogajanja zastala, se od septembra 2020 spet nadaljujejo. V tem mnenju so bili podani ugovori, ker sporazum ne zagotavlja zadostnega varstva avtonomije prava EU, posebne pravne ureditve EU in izključne pristojnosti Sodišča Evropske unije. Vendar so pogajanja sedaj v zaključni fazi in velika večina vprašanj, ki jih je to sodišče opredelilo, je že rešenih. Odprta vprašanja, o katerih trenutno potekajo pogajanja, so sodni pregled skupne zunanje in varnostne politike (kar izhaja iz mnenja Sodišča Evropske unije) in zadeve, zajete v členu 7 osnutka sporazuma o pristopu EU k EKČP, ki niso povezane z mnenjem sodišča.

- Odnosi med parlamentarnima skupščinama

Za Evropski parlament sta Svet Evrope in njegova parlamentarna skupščina naravna zaveznika pri spremljanju in spodbujanju človekovih pravic, demokracije in pravne države na evropski celini. Politični dialog med skupščinama in njunima upravljavskima organoma poteka redno. Na upravni ravni Evropski center za parlamentarne raziskave in dokumentacijo, ustanovljen leta 1977, uspešno spodbuja izmenjavo informacij, idej, izkušenj in dobre prakse med upravami parlamentov v Evropi. Vendar pa medsebojni odnosi še ne dosegajo celotnega potenciala sporazuma o okrepljenem sodelovanju med Evropskim parlamentom in Parlamentarno skupščino Sveta Evrope, kar je bilo izpostavljeno v nedavni resoluciji slednje z dne 26. aprila 2022 z naslovom *Beyond the Lisbon Treaty: strengthening the strategic partnership between the Council of Europe and the European Union* (Po Lizbonski pogodbi: krepitev strateškega partnerstva med Svetom Evrope in Evropsko unijo).

Nadaljnje možnosti za krepitev sodelovanja med institucijama

Institucionalne odnose med EU in Svetom Evrope je treba dodatno okrepiti zaradi nenehnih izzivov na področju človekovih pravic, demokracije in pravne države, vključno s posledicami ruske agresije na Ukrajino. S poglobljanjem odnosov bi se izboljšalo tudi usklajevanje, povečala sinergija in preprečilo podvajanje dela.

Za to pa mora EU dokončati pristop k EKČP. To bi bil pomemben korak v demokratičnem življenju EU, saj bi mehanizem notranjega nadzora EU za obrambo pravne države dopolnili z zunanjim nadzorom Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP). Prav tako bi se s pristopom omejila možnost nasprotujoče sodne prakse na področju človekovih pravic med Sodiščem Evropske unije in ESČP.

Prav tako bi se lahko znatno izboljšalo sodelovanje med EU in Svetom Evrope pri obrambi demokracije, pravne države in temeljnih pravic. Parlament se že dolgo zavzema, da bi EU spremljanje pravne države razširila na vse svoje vrednote, kot so določene v členu 2 PEU. Komisija se že močno zanaša na merila uspešnosti, ki jih je oblikoval Svet Evrope, ter dejavnosti spremljanja pravne države in delovanja pravosodnega sistema, ki jih izvaja, opreti

pa bi se morala tudi na strokovno znanje in postopke njegovih organov na področju človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin.

Medtem ko mora EU vsekakor izboljšati svoje strokovno znanje in merila na področju pravic manjšin, bi bilo smiselno in zaželeno izhajati iz prizadevanj Sveta Evrope, ki je razvil najboljše standarde in sistem spremljanja v Evropi.

Unija bi morala pri ocenjevanju skladnosti EU in njenih držav članic z vrednotami iz člena 2 PEU v zvezi z zaščito manjšin uporabiti standarde, ki jih je določil Svet Evrope, zlasti tiste, ki so se oblikovali z izvajanjem Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin. Unija se v svoji širitveni in sosedski politiki že v veliki meri zanaša na strokovno znanje Sveta Evrope (skupaj s strokovnim znanjem Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi), da bi spodbujala pravno državo in zaščito manjšin v državah članicah. To se je izkazalo za uspešno v pristopnem procesu, ki je sledil padcu železne zaves. Na podlagi teh pozitivnih izkušenj bi pristop k Okvirni konvenciji za varstvo narodnih manjšin na področjih, ki so v pristojnosti EU, okrepitev institucionalnega dialoga med stranema in formalizacija medinstitucionalnih povezav na področju pravic manjšin koristili ne le EU, temveč tudi Svetu Evrope, saj bi ta pridobil s politično prepoznavnostjo in politično podporo, ki jo zagotavlja EU.

Prav tako je pomembno, da EU pristopi k drugim pogodbam Sveta Evrope, kot so Konvencija o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija), Evropska socialna listina, Evropski odbor za socialne pravice in Konvencija proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim in poniževalnim kaznim ali ravnanju. To bi povečalo legitimnost EU, udeležba predstavnikov EU v nadzornih organih za te pogodbe pa bi dodatno okrepila sodelovanje med organizacijama in pripomogla k doseganju ciljev pogodb.

Okrepiti bi bilo treba tudi obstoječe sodelovanje in sinergijo na področju izobraževanja, športa in kulture, kjer je veliko pomembnih področij sodelovanja, ki bi jih lahko podrobneje preučili. Za kulturno in jezikovno raznolikost EU je še posebej pomembna Evropska listina o regionalnih ali manjšinskih jezikih, ki se osredotoča na ohranjanje teh jezikov kot dela evropske kulturne dediščine. Čeprav ima EU jasne pristojnosti za podpiranje držav članic pri poučevanju in razširjanju njihovih jezikov (člen 165(2) PDEU) ter je dolžna spoštovati, varovati in krepiti kulturno in jezikovno raznolikost, pri razvoju svojih politik in ukrepov še ni uporabila obsežnega strokovnega znanja v okviru Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih. Parlament že dolgo zagovarja smiselne ukrepe za zaščito regionalnih in manjšinskih jezikov ter je Evropsko listino o regionalnih ali manjšinskih jezikih opredelil kot glavno merilo na tem področju. Glede na hitro zmanjšanje števila regionalnih in manjšinskih jezikov, ki ga je potrdila tudi Organizacija OZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO), bi morala biti EU na tem področju bolj dejavna in vzpostaviti institucionalne vezi z odborom strokovnjakov Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih, da bi oblikovala svoje cilje, politike in programe.

Za dodatno usmerjanje odnosov med EU in Svetom Evrope bi bilo treba revidirati memorandum o soglasju iz leta 2007, da bi se upoštevala Lizbonska pogodba in formaliziralo strateško partnerstvo za sodelovanje, ki sta ga instituciji utrdili od njegovega podpisa leta 2007, zlasti na področju pravne države, demokracije, temeljnih pravic in pravic manjšin. Poleg tega bi lahko ta dokument, ki je splošnega značaja, izvajali in ga dopolnili s sprejetjem dodatnih sporazumov za skupno ukrepanje v zvezi s konkretnimi vprašanji.

Obstajajo tudi možnosti za izboljšanje odnosov med EU in Svetom Evrope na parlamentarni ravni, in sicer zaradi vse večjega pomena parlamentarne demokracije, ki izhaja iz Lizbonske pogodbe. Z ozaveščanjem o dejavnostih in delovanju drug drugega ter bolj sistematičnim razširjanjem informacij bi se sodelovanje lahko okrepilo. Dopolnili bi ga lahko z bolj strukturiranimi in rednimi stiki med vodstvenimi organi, odbori ter upravo Evropskega parlamenta in Parlamentarne skupščine Sveta Evrope.

INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU

Datum sprejetja	28.2.2023
Izid končnega glasovanja	+: 22 -: 0 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Leila Chaibi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Esteban González Pons, Max Orville, Giuliano Pisapia, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Pascal Durand, Jaak Madison, Niklas Nienaaß, Maite Pagazaurtundúa
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Álvaro Amaro, Giuseppe Ferrandino, Vlad Gheorghe, Chris MacManus, Nadine Morano

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

22	+
PPE	Álvaro Amaro, Salvatore De Meo, Esteban González Pons, Nadine Morano, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Giuseppe Ferrandino, Vlad Gheorghe, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Leila Chaibi, Chris MacManus
Verts/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos-Corfield, Niklas Nienäß

0	-

3	0
ID	Gerolf Annemans, Jaak Madison, Antonio Maria Rinaldi

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani